

Don Giovanni

*Park prší v déšť. Větve už prostrčily ruce
rukávem holé kůry a teď je překládají
při hře na klavír vzduchu.*

Noty, pausy a klíče!

*V tak pozdní hodinu svírá se srdce děsem,
že slyší stále hudbu a ne lidský hlas.*

*Ale ten hlas by stejně musil mlčet,
ba mlčeti jazykem svátečním . . .*

VLADIMÍR HOLAN

MOZART NA KAMPĚ

»Komponovat, je jedinou mou radostí a jedinou vášní.« (Mozart, 10. října 1777.)

Tento šťastný génius se zdál stvořen jedině pro hudbu. Najdeme málo příkladů tak dokonalého hudebního zdraví. Jeho dílo je jakoby vůní jeho života: krásná květina, která se stará jen o to, aby žila. Tvorba je pro něho tak snadná, že se někdy násobí a množí, komplikuje se nepravděpodobnými, násilnými obraty, které dělá, aniž na to myslí. Takový génius se musil rozmáchnout do celé oblasti svého umění a celou ji naplnit touž dokonalostí.

Ale obzvláště byl stvořen pro hudební drama. Připomeňme si podstatné rysy jeho povahy; duch dokonale zdravý a vyvážený, bez bouřlivých vášní, srdce citlivé a křehké. Je-li takový člověk tvůrcem, je více než kdo jiný schopen vyjádřit objektivně život. Netrápí ho požadavky duší vášnivých, které potřebují naplňovat všechno sebou samým. Dfť harmonické směsi svých vlastností — citovosti, jemné inteligenci, něžnosti, sebeovládání — byl od přírody líp nadán k tomu, aby vystihl tisíceré odstíny duší, aby se zaujal divadlem světa té doby a aby ho oživil ve svých hudebních dílech s básnickou pravdivostí. Miloval život a viděl ho dobře; nemusil se vůbec namáhat, měli-li ho ve svém umění nakreslit tak, jak ho viděl.

Nejlepší část jeho slávy zůstala spjata s jeho díly dramatickými, a on to věděl předem. Jeho dopisy nám dosvědčují, jak dával přednost divadlu:

»Jen slyšet mluvit o opeře, jen být v divadle a slyšet zpívat, už jsem bez sebe.« (11. X. 1777.)

»Mám nevyslovitelné přání napsat operu. Žárlím na všechny ty, kteří piší opery. Plakal bych, když slyším operní árii . . . Přání psát opery je mou stálou myšlenkou . . .« (7. 11. 1778.)

R. ROLLAND — HUDEBNÍCI MINULOSTI

W. A. MOZART [1756-1791]

R. Rolland: „Takový genius jako byl Mozart, musel se rozmáchnout do celé oblasti svého umění a celou ji naplnit touž dokonalostí.“

Mozartův třicetiletý život přináší plných třicet let tvorby. Dotkl se hluboce všech oborů hudební tvorby — ať již symfonické, komorní či hudebně dramatické a vytvořil v nich díla, z nichž nejlepší přerůstají dobový žánr, ve kterém byla napsána. Jeho uměním, jež organicky navázalo na dlouhou tradici, započatou Bachem, konče Haydnem, vrcholil hudební klasicismus. Mozart přetavil ve své tvorbě všechny přínosy předcházející vývojové epochy a vytvořil pak díla absolutní dokonalosti, jež mohla přesáhnout formát své doby do té míry, že i dnes jsou uměním stále aktuálním.

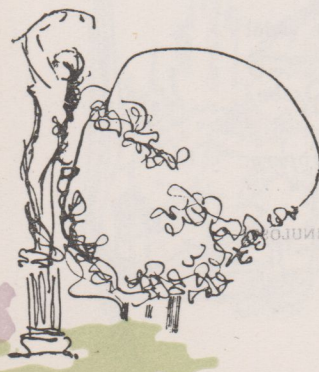
Mozartův kompoziční odkaz je co do počtu skladeb až neuvěřitelně obsáhlý. Jeho krátký život byl od útlého mládí naplněn neumdlévající tvůrčí prací, a také neustálým bojem bez odpočinku proti bídě a nemoci. V raném dětství naplněn uměleckými cestami po Evropě, kde se obecnostvo kořilo „zázračnému dítěti“. Pak už následovaly dny největšího existenčního shonu nejprve ve službách arcibiskupských, později ve službách císaře. Bezprostřední závislost na těchto službách nesla jeho hrdá osobnost nesmírně těžce, vzhledem k úsilí stát se více méně svobodným a nezávislým umělcem. Vyčerpán materiálními starostmi, unaven bojem s netečností k jeho umění, umírá téměř zapomenut 5. prosince 1791. Pohřben do společného hrobu spolu s vídeňskými chudáky na hřbitově sv. Marka...

Šel pohřeb, mrtvý byl tak sám.

A Vídeň? Tančí bez oddechu.

Pohřbívali ho jen v spěchu,

vždyť nevědí dnes ani kdy a kam...

DON JUAN - VĚČNÝ NĀMĚT

Není druhého motivu ve světové literatuře posledních tří století, který by se objevoval tak často, jako motiv donjuanovský, zejména v dramatické literatuře. První písemné zaznamenání nalézáme v lidových kronikách; jejich nesporným předchůdcem však jistě bylo lidové podání.

Ve starých andaluských kronikách nalézáme pověst, jejímž středem je prostopášný šlechtic Don Juan Tenorio, v některých verzích zvaný Don Juan de Maraňa. Míra činů tohoto hrdiny byla dovršena zavražděním sevillského guvernéra, který bránil Donu Juanovi v únosu své dcery. Guvernérovo tělo bylo pochováno v klášteře sv. Františka a hrob byl ozdoben sochou zavražděného. Don Juan byl vlákán do kláštera a zavražděn mnichy. Františkáni pak rozšířili mezi lidmi pověst, že Don Juan byl po opětovném rouhání uvržen obživlou sochou guvernéra do pekel.

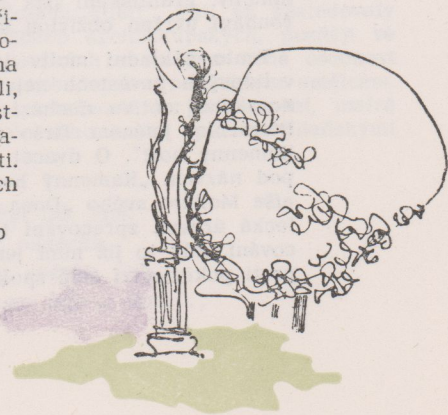
Tento základní motiv je pak v různých kronikách obměňován a nacházíme jej v lidových pověstech nejen španělských. K prvnímu divadelnímu zpracování donjuanovského motivu dochází v roce 1630. Španělský mnich Gabriel Tellez, známý pod literárním jménem Tirso de Molina, napsal veršovanou hru „Sevillský svědce aneb Kamenný host“. O dvacet let později zpracovává stejnou legendu dramatik Cicognini pod názvem „Kamenný host“. K nejslavnějšímu zpracování dochází v roce 1665, kdy píše Molière svého „Dona Juana aneb Kamenný kvas“. Není to jen mimořádná umělecká úroveň zpracování této legendy; Moliérova zásluha je i v myšlenkovém zpracování, kdy to již není jen příběh potrestaného rouhače, Molière svojí hrou zaútočil proti pokrytectví celé společnosti.

O čtyři roky později dochází k prvnímu opernímu zpracování tohoto námětu. Autorem byl Alessandro Melani a opera měla název „Potrestaný nevěrec“. Následuje pak dlouhá řada dramatiků, skladatelů oper a baletů, kteří zpracovali tento námět. Jmenujme alespoň některé. Z dramatiků to byl — Thomas Corneille, Carlo Goldoni, A. S. Puškin, Alexandre Dumas, P. J. Heysse, St. Rzewuski, E. Haracourt, G. B. Shaw, C. Sternheim. V posledních letech to byli dva významní a moderní dramatikové — M. Frisch a G. Figueiredo, kteří zpracovali tento námět do žánru komedie, který rozbíjí celou legendu kolem Dona Juana.

Vedle nejvýznamnějšího operního zpracování této legendy W. A. Mozartem v roce 1787, byli to ještě další skladatelé, kterým donjuanovský motiv sloužil za podklad operního nebo baletního libreta. Z nejvýraznějších jmenujeme A. Purcella, Le Telliera, Chr. W. Glucka, V. Righiniho, A. S. Dargomyžského, H. Kröllera, P. Graenera, I. F. Stravinského, R. Strausse a další.

Ani v české literatuře není tento námět vzácný. Stačí připomenout Matěje Kopeckého Dona Šajna, prozaické zpracování J. Tomanem, satirickou variantu Voskovce a Wericha nebo baletní zpracování Václava Kašíka, abychom si ověřili, že motiv osudů Dona Juana vzrušoval každého umělce k vlastnímu vyjádření. A bude jistě i nadále vzrušovat, neboť zachycuje dialektický vztah individualismu ke společnosti. A každá společnost bude nově tento vztah v uměleckých dílech řešit.

-kb

DON GIOVANNI

Během čtyř let, od dubna 1786 do konce roku 1790, v údobí Mozartovy horečné tvorby, vzniklo na 100 děl. Mezi nimi poslední tři symfonie, jež náleží mezi vrcholná díla instrumentální hudby XVIII. století, velkolepé opery Figarova svatba a Don Giovanni a konečně Requiem. Všechny prostředky Mozartova umění, melodie, harmonie, rytmus, kontrast jsou zde na vrcholu, a vše je plné prudkých, krutých nárazů, nedovolujících chvíli oddechu. A přesto všemu vládne krása a řád.

Opera Don Giovanni je historií svého vzniku navždy spojena se slavnou Mozartovou návštěvou v Praze r. 1787. Mozart ji napsal na objednávku pražské italské operní společnosti, jež dosáhla již předtím u pražského publika s jeho Figarovou svatbou neslýchaných úspěchů.

Starý námět o španělském grandu a dobyvateli žen Donu Juanovi stal se v Mozartově době znovu námětem módním. Doba vrcholného feudalismu, která dala vládnoucí společenské třídě přepych, radovánky a bezstarostnost, se vzhledla v postavě svůdce a prostopášníka, vyžívajícího život až do dna. Avšak Juan osmdesátých let nese v sobě již nové rysy: stojí nakonec proti společnosti, jež ho zplodila a vychovala. Vzpírá se svému osudu a vmetá mu do tváře své pohrdání.

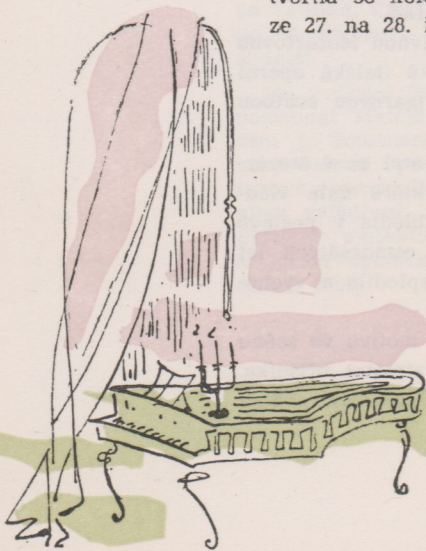
V libretu Mozartovy opery promítla se tato proměna donjuanského motivu ve scénu s „kamenným hostem“, jenž přichází z vyššího světa jako mstitel ztrestat hříšníka. To co v libretu je jen nesměle a ještě symbolicky naznačeno, bylo Mozartovi podnětem k vytvoření díla.

I když Mozartův Don Giovanni je nadepsán drama giocoso (veselohra), přerůstá tedy ve skutečnosti v dramatický útvar obsahově mnohem vyšší, hluboce odrážející život. Veselé, komické motivy prolínají se tu s vážnými a vytvářejí dramatickou jednotu, v níž se na jevišti pohybují živí lidé, charaktery čisté i nízké, lidé se svými vášněmi a city, dobrotou, mazaností a špatností. A toto nesmrtelné dílo napsal svým Pražanům.

Dopsal je v Praze na Bertramce, kde byl hostem umělecké dvojice manželů Duškových. Tam byla také napsána předehra, kterou si skladatel nechal až nakonec. Vytvořila se kolem ní legenda, že Mozart vytvořil tuto ouverturu prý za jedinou noc ze 27. na 28. října. Za pouhý den na to se konala památná a slavná premiéra.

Mozart si byl vědom, že ouvertura této velké opery nemůže být konvenční operní introdukcí. Věděl, že již prvými taktů díla je třeba postavit před posluchače hlavní ideu díla, připravit dějový konflikt.

Předehra začíná v baladickém tématu, příchodem kamenného hosta. Tento tragický vstup přechází ve dvě výrazné myšlenky, které kreslí ve velkorysém rozvedení portrét Juanův, jeho vášnivou vůli a démonicky vzrušené city.

Pomysleme na charakter dona Juana a na celou tu operu, kterou autor označuje jako opera buffa (drama giocoso). Komičnost se zde prolíná s tragickým dějem; odehrává se kolem sochy komturovy a bolesti Elviriných. Scéna serenády je situace komická; ale duch, s jakým ji Mozart zpracoval, dělá z ní scénu klasické komedie. Celý charakter dona Juana je vykreslen s překvapující pružností. Po pravdě je výjimečný v Mozartově díle; a snad i v hudebním umění XVIII. stol. Postava tak pravdivě, plně a logicky živoucí, od začátku díla do konce. Překvapuje-li nějaká věc v první chvíli, tedy to, že Mozart mohl s takovou jistotou načrtnout charakter velmože skeptického a svobodomyšlného.

A studujeme-li trochu blíže skvělý, vysměvačný, pyšný, smyslný a hrdý egoismus tohoto dona Giovanniho, zpozorujeme, že v něm není rysu, který by Mozart nebyl mohl nalézt v sobě samém, v těch hlubinách duše, v nichž génius cítí zárodky všech vášní, dobrých i zlých...

R. ROLLAND — HUDEBNÍCI MINULOSTI

W. A. MOZART

Don Giovanni

Dirigent: B. Gregor

Režie: I. Hylas

Asistent režie: M. Nekvasil

Sbormistr: Jiří R. Míša

Don Juan . . . . . Čeněk Mlčák
Přemysl Kočí j. h.
nositel vyznamenání
Za zásluhy o výstavbu

Leporello . . . . . zasloužilý umělec
Jiří Herold
Karel Průša

Don Ottavio . . . . . Oldřich Lindauer

Masetto . . . . . Vojtěch Zouhar
Komtur . . . . . Richard Novák
Donna Anna . . . . . Radmila Minářová
Donna Elvira . . . . . Marie Burešová
Eva Gebauerová
Dagmar Průšová

Zerlina . . . . . Věra Heroldová
Věra Nováková

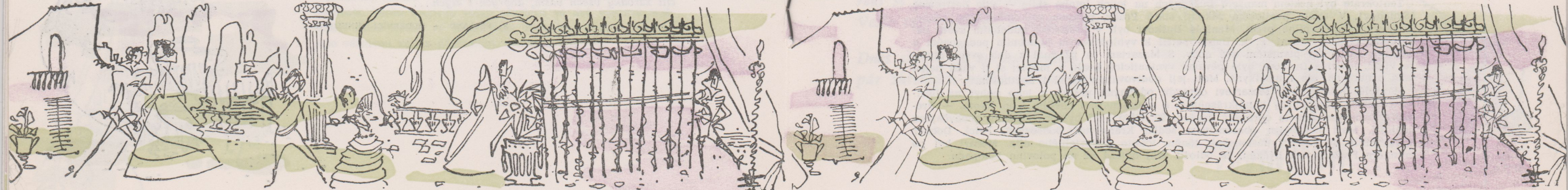
Výtvarník: zasl. umělec J. Sládek,
laureát státní ceny, j. h.

Choreograf: E. Gabzdyl

Cembalo: Karel Kupka

PREMIÉRA 25. LISTOPADU 1960 V DIVADLE ZD. NEJEDLÉHO

K 170. VÝROČÍ SKLADATELOVŮ ÚMRŤI

MOZART V PRAZE

W. A. Mozart poprvé navštívil Prahu v lednu 1787 jako host hraběte Thuna. Účastnil se představení své Figarovy svatby v Nosticově divadle, kde ho obecenstvo nadšeně uvítalo. Ještě větším nadšením Pražanů bylo provázeno uvedení symfonie D-dur (pražské) a vyvrcholilo reprízou Figarovy svatby dne 20. ledna, řízené samým Mozartem. Rozradostněn píše svému příteli B. Jaquinovi: „Pozoroval jsem s potešením, jak všichni ti lidé v Praze radostně křepčí při hudbě mého Figara — neboť zde mluví kdekdo jen o — Figarovi, všichni hrají, troubí, zpívají a hvízdají jen — Figara. Nikdo nechodí na jinou operu než na Figara a věčně na Figara. Jistě velká čest pro mne...“

V té době uzavřel Mozart v Praze s ředitelem Bondinim smlouvu o dodání nové opery. Byl to Don Giovanni, vrcholné dílo skladatelovo, které věnoval Praze.

Podruhé navštívil Mozart Prahu ještě v téže roce — v září 1787. Tento pobyt se úzce váže k historii „oper oper“ — slavného Dona Giovanniho. Mozart zde operu dokončil a měla zde i svou premiéru.

Tentokráte byl hostem manželů Duškových na jejich letním sídle — vile Bertramce (Smíchov). V tomto poetickém zákoutí staré Prahy, stranou velkoměstského ruchu, se Mistr věnoval pilné práci. Manželé Duškovi byli v pražském hudebním světě neobyčejně ctěni a váženi. F. X. Dušek patřil k vyhledávaným hudebním pedagogům a patřil k nejlepším pianistům své doby. S Mozartem se již znal z dob svých studií ve Vídni. Josefína Dušková byla pěvkyní vynikajících kvalit a Mozart si jí vážil nejen jako přítelkyně, ale i umělkyně. Mezi její obdivovatele patřil i Beethoven.

Manželé Duškovi byli Mozartovi opravdu oddanými přáteli a jeho pobyt na Bertramce patřil bezpochyby k nejkrásnějším a neklidnějším chvílím jeho života. — Premiéra Dona Juana měla obrovský úspěch. 29. říjen 1787 byl pro Pražany neobyčejnou událostí. Mezi nadšeným obecenstvem seděli Kramerius, Dobrovský, Pelcl, Dobner a všichni s dychtivostí naslouchali tónům tohoto nesmrtelného dfla. Mozart byl po premiéře Pražany tak hýčkáni, že odložil svůj odjezd až na polovinu listopadu.

*Pár zkřehlých ptáků ve větvích
slétne se někdy k jeho jménu.*

*Vyrvali révu do kořenů
a mělkou studnu zavál sněh.
Bratříček jejich, jeden z nich
hrával jim z oken kantilénu.*

*Pár zkřehlých ptáků ve větvích
slétne se někdy k jeho jménu.*

*Strop, který slyšel šťastný smích
řekl si jednou: zapomenu.
Vešlo tam prázdno a dům ztich.*

*Dnes skrývá se tu za ozvěnu
pár zkřehlých ptáků ve větvích.*

JAROSLAV SEIFERT
Mozart v Praze

NA BERTRAMCE

tři střípky z letošního salzburgu

Břeskná automobilová kakofonie houkaček se protivně rozléhala městem, kterému by spíše lahodily jen tóny strun a cemball. Jdu zvolna ulicí, před sebou divadelní horizont modrého kosmu a šedých velikánů alpských skal. Vcházím do starého města, které v nádheře starých architektur a klapotu různých zvukoher vytváří zajímavý kontrast proti městu novému, řekněme obchodnímu, plného chvatu, kde v Casinu Mirabel, kulička a čísla rulety sčítají definitivně čas pracháčů a snobů...

*

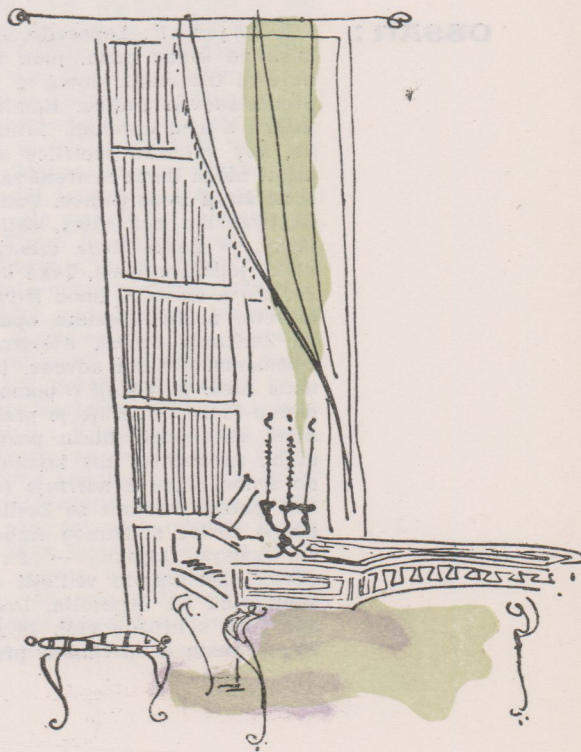
Mozartův rodný dům, nyní muzeum. Tak tady tříletý Amadé vyhledával libozvuk tercí na klavíru, půlové housličky prvního muzicírování, chudobné přístřeší rodné světničky. První skladby, rodinné portréty a jiné drobné věci, jako v každém muzeu. V nižších poschodích výstava dobrých i špatných divadelních maket a návrhů z celého světa. — Jen jeden návrh scény Dona Juana z Prahy, který nám tam ostatně mnoho reklamy nedělá. Množství památek na Mozartovy cesty po Evropě — mezi nimi nenápadná rytinka pražské Bertramky, o něco dále zastrčený portrét Josefony Duškové,

ještě nějaká jubilejní medaile, a to je vše o Mozartově pobytu v Praze. — Salzburg má to štěstí, že je rodným městem Mozartovým a Vídeň ho nechala umřít hladu. Praha se postavila v kritickém okamžiku za Mozarta umělce i člověka. Tuto pravdu nikdo nezmění.

*

Festivalová představení svým mistrovským profesionalismem byla nezapomenutelným zážitkem. Pro koho? Na balkóně za 160 šilinků vstupného pro stovky nadšenců, v přízemí za 600 šilinků pro blazeované smokingy a unuděné klenotnice, které velmi často nevěděly, co se hraje. V tu chvíli vždy zvítězila pravda Mozartova, která proti šlechtictví rodu stavěla šlechtictví ducha a nade vše pozvedla majestát živého lidského srdce.

ILJA HYLAS

OBSAH :

I. dějství: Leporello, sluha dona Juana, netrpělivě čeká před komturevým domem na svého pána. Juan se tam vkradl, aby svedl komtureovu dceru donnu Annu, nevěstu Ottaviovu. Sotva si Leporello zanařká na službu, vyběhne z domu don Juan, pronásledován Annou. Komtur přispěchá dceři na pomoc. Don Juan ho v souboji usmrtí a sám uprchně. Zatím Anna přivolává na pomoc svého snoubence a zapřísahá ho, aby vyhledal zločince a pomstil na něm smrt otce. — Proměna: Na náměstí hledá dáma zastřená závojem muže, jenž ji opustil. Dvorně se k ní přitocí don Juan a nabízí jí svou pomoc. Ustrne ovšem, když pozná, že je to donna Elvíra, jeho žena. Nezbyvá mu než utéci, zatímco Leporello dokazuje, že don Juan nemá hoden její lásky. — Lásky dvou mladých lidí vždy láká dona Juana, aby se pokusil odloučit dívku jejím milenci. Také když vidí pár mladých venkovanů, chystajících se k svatbě, Zerlinu a Masetta, hned listivě posílá ženicha se svatebčany a Leporellem do hospody. Masetto nechce Zerlinu opustit, Leporello jej však odvléče. Don Juan začne útočit na Zerlininu ctnost, dokonce slibem manželství. Ale Elvíra překazí jeho úklady a zmámenou Zerlinu odvede. Hned nato čeká Juana další nepřijemnost. Don Ottavio a dona Anna jej žádají o pomoc proti zločinci, jenž jim v noci unikl. A zase se objevuje donna Elvíra a varuje je před Juanem, ten ji však pohotově prohlásí za šilenou. Donna Anna však podle hlasu poznává v donu Juanovi vraha svého otce. Znovu zapřísahá svého snoubence, aby komtura pomstil. — Proměna: Don Juan pozval svatebčany do svého domu a nařizuje Leporellovi, aby je opil při hostině. Doufá, že se mu přitom podaří zmocnit se Zerliny. Ale Masetto mu v tom zabrání. Pak se znovu objeví donna Elvíra s donnou Annou a Ottaviem a pod ochranou masek se všichni vloudf do juanova zámku. — Proměna: Na plesu v zámku se donu Juanovi podaří odvléci Zerlinu do vedlejší místnosti. Zerlina přivolá pomoc a don Juan se pokouší svést vinu na Leporella. Donna Elvíra, donna Anna a don Ottavio sejmou masky a don Juan s hrůzou vidí, že je usvědčen. Podaří se mu však s mečem v ruce si proklestít cestu a uprchnout před pomstou.

II. dějství: Nezdár dona Juana nenapravit. Zapřádá nové dobrodružství s komornou donny Elvíry. Aby ji snáze získal, donutí Leporella, aby si s ním vyměnil plášť a klobouk. Když se však na balkóně objeví místo komorné donna Elvíra, dojemně předstírá kajcnost a slibem věčné lásky dosáhne toho, že znovu odpouštějící, oklamaná Elvíra vyjde z domu, ale je odvedena ne donem Juanem, nýbrž za něho převlečeným Leporellem. Juanovo zastaveníčko pro komornou však je zase přerušeno. To Masetto s několika venkovany hledá dona Juana, aby se mu pomstil. V šatě Leporella však dona Juana nepozná a ještě je od něho zbit. Zerlina ho svou láskou utěšuje. — Proměna: Do chodby s několika východy přivádí Leporello, stále považován za svého pána, donnu Elvíru. Chce jí tady zmizet, ale narazí na Masetta se Zerlinou, a hned se tu objeví i donna Anna s Ottaviem. Elvíra je marně prosí o odpuštění pro svého manžela. Tím víc však sama vzplane hněvem, když objeví, že její průvodce není don Juan, ale jeho sluha, a že se znovu stala obětí Juanovy zločinnosti. Leporellovi se podaří utéci. Donna Elvíra o samotě nařká nad osudem Juanovým, kterého přese vše stále miluje. — Proměna: Při útěku dostal se don Juan, kterému se nadlouho nepodařilo oklamat komornou šatem Leporellovým, na hřbitov. Sejde se tu znovu s Leporellem. Chlubí se svými dobrodružstvími právě pod sochou komturevou, a tu již zasáhne nadpřirozená moc. Komtureva socha Juana kárá a na jeho zpupné pozvání k hostině slibuje, že přijde. — Proměna: V salóně donny Anny utěšuje don Ottavio svou nevěstu, že po potrestání dona Juana vzejde jim doba štěstí. — Proměna: V síni zasedá don Juan k večeři. Posměšně odmítne prosby a varování donny Elvíry, jež se ho naposled pokouší napravit. Odcházející, poděsí se donna Elvíra i Leporello. Přichází socha komtureva. Don Juan neztrácí však odvahy a zve komtura ke kvasu. K jinému kvasu zve jej však socha a žádá Juanovu ruku ke slibu. Sotva však don Juan vloží svou pravici do ruky sochy, klesne v bolestech. Socha zmizí a don Juan se propadá do pekla. — Proměna: Masetto a Zerlina, donna Anna a Ottavio, donna Elvíra a všichni lidé dovidají se od Leporella o trestu, který stihl jeho pána.

MOZARTOVA POSLEDNÍ NĀVŠTĚVA V PRAZE

Slavný libretista Metastasio napsal již r. 1734 text, který se ideálně hodil k oslavným představením na počest panovníků. Tento text zkomponoval nejprve Antonio Caldara, po něm pak mnoho dalších skladatelů. Když v srpnu 1791 obdržel Mozart od českých stavů objednávku ke kompozici vážné opery pro slavnosti při korunovací krále Leopolda II. na českého krále, použil rovněž Metastasiova libreta. Text mu pro jeho práci nově upravil saský básník Mazzola, ale ani jeho úprava nedodala libretu více potřebné dramatické síly. Mravoučné sentence a úvahy o drobném vládci, který se nikdy nemstí, nestačily udržet děj v potřebném napětí.

Jen lidé, kteří nic nevěděli o hudební tvorbě, mohli žádat od Mozarta splnění úkolu v tak krátké době. Mozart však v krátké době těžký úkol splnil, bez ohledu na špatný zdravotní stav, operu v 18 dnech zkomponoval a v Praze dokončil a připravil na její provedení. 6. září 1791 byla poprvé provedena. Premiéra však zapadla ve víru slavností a zábav. Její chladné přijetí ze strany šlechty jistě spadá hlavně na účet císařovny Marie Louisy, známé svou nechutí k Mozartovi.

Mozartova poslední cesta tedy byla poznamenána prvním neúspěchem v tomto milovaném městě, současně však stále se zhoršujícím zdravotním stavem Mistrovým. Loučil se velmi těžce s Prahou, jako by tušil, že ji naposled vidí, a že se již více nesetká se svými oddanými přáteli.

*NechtĚlo se mu vyjet z bran,
byl unaven však z toho shonu,
Praha je plna jeho tónů
jak čerstvě orosený džbán.*

*Snad přijde opět šedý pán,
má před očima již tvář onu;
nechtĚlo se mu vyjet z bran,
byl unaven však z toho shonu.*

*Zavalen kufry ze všech stran,
schoulil se mlčky za záclonu
- a jeli. Jako rány hran
zněly mu tenkrát hlasy zvonů.*

NechtĚlo se mu vyjet z bran.

JAROSLAV SEIFERT
Mozart v Praze

W. A. Mozart: Don Giovanni. Program vydalo Státní divadlo v Ostravě
v redakci Evy Sýkorové. Grafická úprava Bedřiška Ustohalová, typogra-
fická spolupráce R. Mikeska. Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p.,
Olomouc, závod Ostrava, prov. 22, Hollarova 14.

T 15-13208